

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (//ΕΚ, Ευρατόμ)

COM(2006) 99 τελικό — 2006/0039 (CNS)

(2006/C 309/21)

Στις 26 Απριλίου 2006, και σύμφωνα με το άρθρο 93 περί ίδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Η Πρόεδρος της ΕΟΚΕ ανέθεσε τις προπαρασκευαστικές εργασίες για το θέμα στο ειδικευμένο τμήμα «Οικονομική και Νομισματική Ένωση, Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή».

Λόγω του επείγοντος των εργασιών, κατά την 428^η σύνοδο ολομέλειάς της, της 5^{ης} και 6^{ης} Ιουλίου 2006 (συνεδρίαση της 5^{ης} Ιουλίου 2006), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή όρισε γενική εισηγήτρια την κα CSER και υιοθέτησε με 84 ψήφους υπέρ, 2 κατά και 2 αποχές, την παρακάτω γνωμοδότηση.

1. Σύνοψη της γνωμοδότησης

1.1 Σύμφωνα με το άρθρο 9 της απόφασης του Συμβουλίου για το σύστημα ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (⁽¹⁾), η Επιτροπή όφειλε να διενεργήσει, μέχρι την 1^η Ιανουαρίου 2006, γενικευμένη επανεξέταση του συστήματος ιδίων πόρων για την περίοδο 2007-2013 που θα συνοδευόταν ενδεχομένως από κατάλληλες προτάσεις. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υπέβαλε αίτηση επανεξέτασης των κριτηρίων εισφοράς. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε συμφωνία με το Συμβούλιο, κατήρτισε την πρότασή της και την υπέβαλε προς εξέταση.

1.2 Τα όργανα της ΕΕ εξέτασαν την πρόταση και η ΕΟΚΕ την αξιολόγησε (ECO/148) υπό το φως των προηγούμενων γνωμοδοτήσεών της, επισύροντας επανειλημμένα την προσοχή στην ουσιώδη σχέση μεταξύ των κοινοτικών πολιτικών και της δημοσιονομικής πολιτικής της Ένωσης.

1.3 Η ΕΟΚΕ εξέτασε το θέμα της μελλοντικής εφαρμογής των τριών ιδίων πόρων και αξιολόγησε την πρόταση σχετικά με την δημιουργία ενός άμεσου ιδίου πόρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διατυπώνεται στο έγγραφο της Επιτροπής.

1.4 Η ΕΟΚΕ παρουσίασε το ιστορικό της δημιουργίας των ιδίων πόρων καθώς και των προσαρμογών των οποίων αποτέλεσε αντικείμενο, ανέλυσε τον «τέταρτο πόρο», και αξιολόγησε την βρετανική διόρθωση καθώς και την γενικευμένη διόρθωση.

1.5 Το Νοέμβριο του 2005, κατά τη διάρκεια της βρετανικής προεδρίας, το Συμβούλιο της ΕΕ κατέληξε σε μια πολιτική συμφωνία στο πλαίσιο της αξιολόγησης των δημοσιονομικών προοπτικών για την περίοδο 2007-2013. Τροποποιώντας την προηγούμενη απόφασή του, κατήρτισε νέους γενικούς προσανατολισμούς. Εξάλλου, κάλεσε την Επιτροπή να καταρτίσει νέα πρόταση και να τροποποιήσει το έγγραφο εργασίας σχετικά με την βρετανική διόρθωση που τη συνοδεύει καθώς και την προηγούμενη πρότασή της σχετικά με την γενικευμένη διόρθωση.

1.6 Παρά την τροποποιημένη πρόταση της Επιτροπής, η ΕΟΚΕ εμμένει στις τελικές παρατηρήσεις των προηγούμενων γνωμοδοτήσεών της, δεδομένου ότι η υπό εξέταση πρόταση δεν συνεπάγεται θεμελιώδεις αλλαγές καθώς είναι καρπός πολιτικών διαπραγματεύσεων. Ωστόσο, η τροποποίηση της μεθόδου υπολογισμού της μείωσης της βρετανικής εισφοράς, που παρέμεινε αμετάβλητη εδώ και 20 χρόνια, αποτελεί ιστορική πρόοδο καθώς ενδέχεται να αποτελέσει ένα πρώτο βήμα στην κατεύθυνση της κατάργησης της εν λόγω διόρθωσης.

2. Η προσέγγιση της ΕΟΚΕ ως εκπροσώπου της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών

2.1 Η ΕΟΚΕ, ως ενεργός και δυναμικός συντελεστής, συμβάλλει σημαντικά στη γεφύρωση του χάσματος που υπάρχει μεταξύ των πολιτών και των ευρωπαϊκών οργάνων, τόσο σε ευρωπαϊκό επίπεδο όσο και σε επίπεδο κρατών μελών. Η ΕΟΚΕ διαδραματίζει ρόλο ενδιάμεσου, εκφράζει την άποψή της σχετικά με τους στόχους που διατυπώνονται στα έγγραφα της Επιτροπής όσον αφορά την περίοδο περισυλλογής, και προωθεί την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στην εφαρμογή των πολιτικών της Ένωσης (Πρόγραμμα δράσης, Σχέδιο Δ, Λευκή Βίβλος για μια ευρωπαϊκή πολιτική επικοινωνίας).

2.2 Σύμφωνα με τα έγγραφα αυτά, οι πολίτες της Ευρώπης δικαιούνται να γνωρίζουν τι κάνει η ΕΕ και γιατί. Στη γνωμοδότησή της για την περίοδο περισυλλογής (⁽²⁾), η ΕΟΚΕ είχε εκφράσει τις προσδοκίες των πολιτών σχετικά με το κατάλληλο περιεχόμενο που πρέπει να δοθεί στις πολιτικές που σχετίζονται με το μέλλον της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, εκφράζει την ικανοποίησή της για την διοργανική συμφωνία που επιτεύχθηκε στις 4 Απριλίου 2006 και η οποία προβλέπει αύξηση του ποσού του δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2007-2013 σε σχέση με την αρχική συμφωνία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Ωστόσο, διαπιστώνει ότι η αύξηση αυτή είναι περιορισμένη και ότι οι δημοσιονομικές αυτές προοπτικές δεν επιτρέπουν υλοποίηση στόχων οι οποίοι ανταποκρίνονται πλήρως στις φιλοδοξίες. Σχετικά με το σημείο αυτό υπενθυμίζει την προηγούμενη γνωμοδότησή της.

3. Εισαγωγή

3.1 Η διεύρυνση του 2004 αποτελεί ιστορικό γεγονός. Πράγματι, επέτρεψε την επανένωση άνω των 450 εκατ. Ευρωπαίων μετά από 50 έτη διαίρεσης. Εξάλλου, απαίτησε σημαντικές προσπάθειες στο επίπεδο του ισχύοντος θεσμικού συστήματος της Ευρώπης η οποία μέχρι τότε αποτελείτο από δεκαπέντε μόνο κράτη μέλη. Η υιοθέτηση κοινοτικών πολιτικών στο πλαίσιο μιας διευρυμένης ΕΕ 25 και προσεχώς 27 κρατών μελών, ο εντοπισμός και η δημιουργία απαραίτητων πόρων υπέβαλαν σε σκληρή δοκιμασία τη συνεργασία των «παλαιών» και των «νέων» κρατών μελών. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, η ανακοίνωση της Επιτροπής του 2004 με τίτλο «Οικοδόμηση του κοινού μέλλοντός μας, πολιτικές

(¹) ΕΕ αριθ. C 253 της 7.10.2000

(²) ΕΕ αριθ. C 74 της 23.3.2005.

προσκήσεις και δημοσιονομικά μέσα της διευρυμένης Ένωσης 2007-2013», καθώς και η πρόταση της Επιτροπής που ενέπνευσε, σχετικά με τις δημοσιονομικές προοπτικές 2007-2013, φαίνεται ότι συνέβαλαν στην υλοποίηση του κοινού μας μέλλοντος.

3.2 Η υιοθέτηση της ανακοίνωσης της Επιτροπής αποτελεί την αφητηρία της απόφασης σχετικά με τις δημοσιονομικές προοπτικές. Η θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου καθοδηγήθηκε από τις προτεραιότητες της Ένωσης. Η απόφαση του Συμβουλίου επέβαλε μια αυστηρότερη ιεράρχηση όσον αφορά τις δαπάνες και τις απαραίτητες δαπάνες.

3.3 Ο κοινοτικός προϋπολογισμός είναι περιορισμένος σε σχέση με τους εθνικούς προϋπολογισμούς οι οποίοι απορροφούν κατά μέσο όρο το 45 % του εθνικού εισοδήματος, τη στιγμή που ο κοινοτικός προϋπολογισμός μόλις που υπερβαίνει το 1 %. Η Επιτροπή προτείνει το ανώτατο όριο των πόρων στο πλαίσιο των δημοσιονομικών προοπτικών για την περίοδο 2007-2013 να παραμείνει σε 1,24 % του ακαθάριστου εγχωρίου εισοδήματος (ΑΕγχΕ).

3.4 Απλώς, δεν είναι ρεαλιστικό να προσδοκά κανείς «περισσότερη Ευρώπη με λιγότερα χρήματα». Οι νέες κοινοτικές πολιτικές απαιτούν πρόσθετη δημοσιονομική κάλυψη. Οι δαπάνες που συνδέονται με τις πολιτικές οι οποίες διασφαλίζουν προστιθέμενη αξία στην ΕΕ, και οι οποίες προτείνονται στο πλαίσιο των νέων δημοσιονομικών προοπτικών, προσδιορίστηκαν με το τριπλό κριτήριο της αποδοτικότητας, της αποτελεσματικότητας, και της συνέργιας.

3.5 Για την επίτευξη των στόχων αυτών απαιτούνται κατευθυντήριες γραμμές που προβλέπουν μεγαλύτερη δημοσιονομική διαφάνεια, περισσότερο εστιασμένες δαπάνες, μεγαλύτερη αποδοτικότητα, και αποτελεσματικότερη αξιολόγηση της προστιθέμενης αξίας της Ένωσης.

3.6 Η ανεπαρκής διαφάνεια της διάρθρωσης των ιδίων πόρων, η περιορισμένη δημοσιονομική της αυτονομία, και η πολυπλοκότητά της κατέστησαν ολοένα και πιο πιεστική την ανάγκη τροποποίησής της. Ο διορθωτικός μηχανισμός που εφαρμόζεται αποκλειστικά στην περίπτωση της Μεγάλης Βρετανίας, από τα μέσα της δεκαετίας του '80, προκάλεσε ένα αίτημα για γενικευμένη διόρθωση ή τροποποίηση του συστήματος.

4. Οι δημοσιονομικές προοπτικές της ΕΕ κατά την μεταξύ 2007 και 2013 μετά την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου 2005

4.1 Όπως αναγνωρίζεται, εξάλλου, στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου 2004, οι δημοσιονομικές προοπτικές συνδέονται στενά με το πρόβλημα των ιδίων πόρων, τον διορθωτικό μηχανισμό, και την ανάγκη προσαρμογής του ισχύοντος συστήματος.

4.2 Τον Μάρτιο του 2005, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαίωσε τους στόχους της στρατηγικής της Λισσαβώνας και έθεσε τη μεγέθυνση της οικονομίας και της απασχόλησης στο επίκεντρό της για τα επόμενα χρόνια.

4.3 Κατά την άτυπη διάσκεψη κορυφής του Οκτωβρίου 2005 στο Hampton Court, αυτό που αμφισβητήθηκε δεν ήταν το ευρωπαϊκό κοινωνικό πρότυπο αλλά μάλλον η πρόκληση της παγκοσμιοποίησης. Οι νέες δημοσιονομικές προοπτικές της Ένωσης για την περίοδο 2007-2013 πρέπει να αντικατοπτρίζουν νέες προτεραιότητες: την έρευνα και ανάπτυξη, την καινοτομία, την ενέργεια,

την πολιτική, την εκπαίδευση (συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση), την προώθηση της περιφερειακής μετανάστευσης για οικονομικούς σκοπούς, και την διαχείριση των δημογραφικών αλλαγών.

4.4 Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου 2005 ενέκρινε το δημοσιονομικό πλαίσιο της Ένωσης για την περίοδο 2007-2013. Λαμβανομένης υπόψη της πολιτικής συμφωνίας αυτής, και με βάση την τροποποιημένη πρόταση της Επιτροπής, η διοργανική συμφωνία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου, και της Επιτροπής, καθορίζει το επταετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Η σύναψη της συμφωνίας εξαρτιόταν σημαντικά από την έκβαση του διαλόγου που διεξάχθηκε με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η διάρθρωση του δημοσιονομικού πλαισίου ικανοποιεί εν μέρει μόνο τη διττή απαίτηση της χρηματοδότησης, αφενός, των νέων προκλήσεων που αντιμετωπίζει η ΕΕ και, αφετέρου, της κάλυψης των δημοσιονομικών αναγκών που οφείλονται στην διευρύση.

4.5 Το Συμβούλιο του Δεκεμβρίου 2005 αποφάσισε ότι η επανεξέταση του συστήματος των ιδίων πόρων πρέπει, επίσης, να οριστικοποιηθεί κατά την επανεξέταση των πολυετών δημοσιονομικών προοπτικών των σχετικών με το σύνολο των εσόδων και δαπανών της Ένωσης και η οποία ολοκληρώνεται το 2008-2009. Η διάταξη αυτή περιλαμβάνεται στη διοργανική συμφωνία από τον Μάιο του 2006.

4.6 Η Επιτροπή πρότεine την κατάρτιση της Λευκής Βίβλου με έμφαση στο δημοσιονομικό πλαίσιο, τα έσοδα, και τις δαπάνες. Ζητείται το σημερινό σύστημα των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αντικατασταθεί από πιο διαφανή και πιο ανεξάρτητα έσοδα. Η Επιτροπή σημείωσε την πρόθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να διοργανώσει συνέδριο στο οποίο θα συμμετάσχουν τα εθνικά κοινοβούλια. Η ΕΟΚΕ εκφράζει τη βούλησή της να συμμετάσχει στην πρωτοβουλία αυτή.

5. Το σύστημα των ιδίων πόρων

Κατά τις διαπραγματεύσεις για τις δημοσιονομικές προοπτικές που διήρκεσαν δυο έτη, λίγη μόνο προσοχή δόθηκε στο σύστημα των ιδίων πόρων.

5.1 Δεν δυνατή μια πλήρης αξιολόγηση του συστήματος χωρίς παρουσίαση της εξέλιξης του προϋπολογισμού της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Η εξέλιξη αυτή μπορεί να ομαδοποιηθεί σε τέσσερις περιόδους από το 1957 έως το 2006:

1957-1969: περίοδος κατά την οποία κάθε Κοινότητα διέθετε τον ίδιο προϋπολογισμό της,

1970-1987: περίοδος των ενιαίων ετησίων προϋπολογισμών,

1988-1999: περίοδος των δυο πρώτων δημοσιονομικών πλαισίων που καθορίζονται από τις κοινοτικές πολιτικές

2000-2006: περίοδος των κοινοτικών πολιτικών που καθορίζονται από τον προϋπολογισμό. Καθόλη την ιστορία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, οι προϋπολογισμοί καθορίζονταν από την υλοποίηση των κοινών στόχων και την επιδίωξη των συμφερόντων των κρατών μελών.

Συνολικά, μπορεί να παρατηρηθεί ότι κατά την περίοδο των δυο πρώτων δημοσιονομικών πλαισίων, οι πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων αυξήθηκαν παράλληλα με την εξέλιξη των κοινοτικών πολιτικών, γεγονός που ήταν καθοριστικό για τα δημοσιονομικά πλαίσια της Κοινότητας.

5.2 Κατά τις συζητήσεις για το Πρόγραμμα δράσης 2000, με το σύνθημα της «σταθεροποίησης των δαπανών», οι καθαροί εισφορείς του προϋπολογισμού της Ένωσης πέτυχαν μείωση των περιθωρίων των δημοσιονομικών ελιγμών. Για την αιτιολόγηση αυτής της σταθεροποίησης των δαπανών, επικαλέστηκαν την ανάγκη συμμόρφωσης στην δημοσιονομική πειθαρχία που προβλέπεται από το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης.

5.3 Από την εποχή της αποτυχίας της διάσκεψης κορυφής του Ιουνίου 2005, η επανεξέταση των δαπανών και των ιδίων πόρων του κοινοτικού προϋπολογισμού κατέστη θέμα ζωτικής σημασίας. Ωστόσο, οι ίδιοι πόροι δεν αποτέλεσαν ακόμη αντικείμενο ουσιαστικής συζήτησης. Με την πρωτοβουλία της βρετανικής προεδρίας, υιοθετήθηκε μια ρήτρα επανεξέτασης, με βάση την πρόταση που υπέβαλε η Επιτροπή τον Ιούνιο 2005, την οποία η λουξεμβουργιανή προεδρία είχε ήδη συμπεριλάβει στις τελικές προτάσεις της. Το περιεχόμενο της ρήτρας επανεξέτασης και οι προβλεπόμενες προθεσμίες για την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων διαίρεσαν τα κράτη μέλη. Κατά τη συζήτηση για το μέλλον του κοινοτικού προϋπολογισμού στο πλαίσιο της επανεξέτασης υπήρξε εκ νέου αντιπαράθεση στην οποία κυριάρχησαν οι θέσεις των καθαρών εισφορέων. Κατέστη σαφές ότι οι μεγάλες μεταρρυθμίσεις ήταν αδύνατο να υιοθετηθούν πριν του 2013.

5.4 Με μια **απλή λογιστική επανεξέταση** της εισφοράς των καρτών μελών στον κοινοτικό προϋπολογισμό, **η οποία λαμβάνει υπόψη μόνο το καθαρό υπόλοιπο των δαπανών και εισφορών**, διαπιστώνονται σημαντικές και ιδιαίτερα απατηλές διαφορές. Οι θέσεις των ληπτών ή των καθαρών εισφορέων δεν αποκαλύπτουν τίποτε όσον αφορά όφελος που δημιουργείται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, δηλαδή τη συμβολή των κοινοτικών πολιτικών στην πρόσθετη αύξηση του εισοδήματος σε μακροοικονομικό επίπεδο στην ενιαία εσωτερική αγορά.

5.5 Όπως ήδη έχει τονίσει σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της, η ΕΟΚΕ δεν μπορεί να αποδεχτεί μια προσέγγιση με την οποία δίδεται προτεραιότητα στις θέσεις των καθαρών εισφορέων σε βάρος των κοινοτικών πολιτικών οι οποίες επιδιώκουν κοινούς στόχους.

5.6 Η ΕΟΚΕ κρίνει ότι ο ρόλος των κοινοτικών πολιτικών κατά τον καθορισμό του προϋπολογισμού είναι συμβατός με τη δημοσιονομική πειθαρχία. Στο πλαίσιο της πρώτης δέσμης Ντελόρ ήταν που τέθηκε για πρώτη φορά το θέμα της επιβολής μιας δημοσιονομικής πειθαρχίας, γεγονός που δεν εμποδίζει τις κοινοτικές πολιτικές να διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη σχέση μεταξύ πολιτικών και κοινοτικού προϋπολογισμού.

5.7 Οι πόροι ΑΕγχΕ, που έχουν αυξητική τάση, και των οποίων ο ρόλος θα ενισχυθεί ακόμη περισσότερο μετά το 2007, αποτελούν ένα καλό παράδειγμα ευθυδικίας. Ωστόσο, φαίνεται ότι αυτή καθαυτή, η αύξηση των εισφορών με βάση το ΑΕγχΕ ενδέχεται να ενισχύσει την τάση να δίδεται στους καθαρούς εισφορείς ένας αποφασιστικός ρόλος. Οι πόροι ΑΕγχΕ προέρχονται, πράγματι, από άμεση μεταφορά από τον προϋπολογισμό των κρατών μελών και δεν έχουν ως πραγματικά σκοπό να εγγυηθούν τους ίδιους πόρους της ΕΕ.

6. Το έγγραφο εργασίας σχετικά με την βρετανική διόρθωση

6.1 Οι τροποποιήσεις της απόφασης σχετικά με τους ίδιους πόρους κατέστησαν δυνατή την κατάρτιση ενός νέου εγγράφου που θα μπορούσε να τεθεί σε ισχύ από 1^{ης} Ιανουαρίου 2007, και το αργότερο στις αρχές 2009, ενδεχομένως με αναδρομική ισχύ. Ακολουθεί την προηγούμενη πρόταση διατηρώντας τον ενιαίο συντελεστή για τον ΦΠΑ στο 0,30 %, αλλά αποκλίνει απ' αυτή προβλέποντας δυο εξαιρέσεις. Όσον αφορά την περίοδο 2007-

2013, ο συντελεστής καταβολής ΦΠΑ ορίζεται σε 0,225 % για την Αυστρία, σε 0,15 % για την Γερμανία, και σε 0,10 % για τις Κάτω Χώρες και τη Σουηδία. Την αυτή περίοδο, η εισφορά των Κάτω Χωρών, υπολογιζόμενη σε συνάρτηση με το ΑΕγχΕ, θα σημειώσει ετήσια ακαθάριστη μείωση ίση προς 605 εκατ. €, ενώ η εισφορά της Σουηδίας, υπολογιζόμενη σε συνάρτηση με το ΑΕγχΕ, θα σημειώσει ετήσια ακαθάριστη μείωση ίση προς 150 εκατ. €.

6.2 Από το 2013 το αργότερο, το Ηνωμένο Βασίλειο θα συμμετάσχει πλήρως στις δαπάνες διεύρυνσης προς τα νέες χώρες που προσχώρησαν μετά την 30^η Απριλίου 2004, εκτός των δαπανών αγοράς της ΚΠΠ. Σε σχέση με την ισχύουσα σήμερα απόφαση, η συμπληρωματική εισφορά του Ηνωμένου Βασιλείου δεν μπορεί να υπερβεί το ανώτατο όριο των 10,5 δις € την περίοδο 2007-2013. Σε περίπτωση διεύρυνσης, πέραν της προσχώρησης της Ρουμανίας και της Βουλγαρίας, η διόρθωση θα προσαρμοστεί. Εκ νέου, στις αποφάσεις του σχετικά με την επανεξέταση του συστήματος, το Συμβούλιο κρίνει αναγκαίο να αξιολογηθεί σε βάθος το δημοσιονομικό πλαίσιο, ζητά επανεξέταση των πόρων της Ένωσης οι οποίοι περιλαμβάνουν, επίσης την ΚΠΠ και τη μείωση της βρετανικής εισφοράς, και αναμένει έκθεση για το θέμα το 2008-2009.

6.3 Η πρόταση της Επιτροπής προβλέπει να ληφθεί υπόψη η μείωση του ΦΠΑ πριν το υπολογισμό της μείωσης της βρετανικής εισφοράς, αλλά να μειωθούν οι εισφορές οι οποίες βασίζονται στο ΑΕγχΕ μόνο μετά τον εν λόγω υπολογισμό. 17 κράτη μέλη θεωρούν ότι τα δυο αυτά μέτρα πρέπει να εφαρμοστούν μετά τον υπολογισμό της βρετανικής διόρθωσης, ενώ το Λονδίνο υποστηρίζει ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη πριν. Η πρόταση του Ηνωμένου Βασιλείου ισοδυναμεί με αύξηση της βρετανικής διόρθωσης και, κατά συνέπεια, με αύξηση του φόρτου που βαρύνει τα υπόλοιπα κράτη μέλη.

6.4 Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με τις διαπιστώσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι οποίες υποστηρίζουν ότι η ύπαρξη οποιουδήποτε μηχανισμού απειλεί την απλότητα και διαφάνεια του συστήματος ιδίων πόρων. Το Ελεγκτικό Συνέδριο διατύπωσε πολυάριθμες παρατηρήσεις σχετικά με το ισχύον σύστημα ιδίων πόρων και τις ελλείψεις του. Ειδικότερα, παρατηρήθηκαν και τονίστηκαν η έλλειψη διαχείρισης, συνοχής, και διαφάνειας. Ταυτόχρονα, υπογραμμίζει ότι η δημοσιονομική ανισορροπία δεν μπορεί να επιλυθεί με μια μέθοδο υπολογισμού.

6.5 Μεταξύ των περιορισμένων τροποποιήσεων του συστήματος των ιδίων πόρων, η προσαρμογή του τρόπου υπολογισμού της μείωσης της βρετανικής εισφοράς έχει ιδιαίτερη σημασία. Η συμφωνία του Δεκεμβρίου 2005 προβλέπει την προοδευτική, από το 2009, και την πλήρη, μετά το 2011, κατάργηση των δαπανών υπέρ των νέων κρατών μελών, εκτός των δαπανών αγοράς της ΚΠΠ και των άμεσων πληρωμών στους παραγωγούς. Έτσι, θα αποτραπεί ο κίνδυνος η μείωση της βρετανικής εισφοράς να αυξήσει αναλογικά το κόστος της διεύρυνσης.

7. Γενικές παρατηρήσεις

7.1 Η ΕΟΚΕ συμμερίζεται την άποψη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ότι οι πόροι που προέρχονται από την ΦΠΑ και το ΑΕγχΕ (αρχικός σκοπός των οποίων ήταν η συμπλήρωση των ιδίων πόρων της ΕΕ) προοδευτικά κατέστησαν οι βασικές πηγές χρηματοδότησης του κοινοτικού προϋπολογισμού και ότι η προσθήκη παρεκκλίσεων απλώς και μόνο επιδεινώνει την πολυπλοκότητα του ισχύοντος συστήματος ιδίων πόρων, την έλλειψη διαφάνειας έναντι των πολιτών και την αδικία του, δημιουργώντας, έτσι, ένα σύστημα που προκαλεί απαράδεκτες ανισότητες μεταξύ των κρατών μελών.

7.2 Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ότι η διευρυνόμενη ΕΕ πρέπει να αποκτήσει επαρκείς δημοσιονομικούς πόρους που να είναι ανάλογοι προς τις αυξανόμενες πολιτικές φιλοδοξίες της. Οι δημοσιονομικές προοπτικές αποτελούν ένα δημοσιονομικό πλαίσιο στόχος του οποίου είναι να διασφαλίσει την ανάπτυξη των προτεραιοτήτων της ΕΕ λαμβάνοντας υπόψη τις επιταγές της δημοσιονομικής πειθαρχίας. Δεν πρόκειται για ένα επατητή προϋπολογισμό.

7.3 Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι το ανώτατο όριο των ιδίων πόρων που αποφασίστηκε το 1993 για τα 15 κράτη μέλη έχει παραμείνει αμετάβλητο: έχει οριστεί σε 1,31 % του ποσού του συνολικού ΑΕγχΕ όσον αφορά τις πιστώσεις αναλήψεως υποχρεώσεων, και σε 1,24 % του αυτού ποσού όσον αφορά τις πιστώσεις πληρωμών.

8. Σύνοψη

8.1 Λαμβανομένων υπόψη των παραπάνω συλλογισμών, η ΕΟΚΕ κρίνει, γενικά, ότι η πολιτική συμφωνία που επιτεύχθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Δεκέμβριο 2005 συνεπάγεται την παράταση μέχρι το 2013 της τετάρτης περιόδου της δημοσιονομικής ιστορίας της Ένωσης που ξεκίνησε το 2000, την περίοδο δηλαδή των κοινών πολιτικών που καθορίζονται από τον προϋπολογισμό.

8.2 Βασικό στοιχείο του επόμενου προϋπολογισμού θα είναι ο τερματισμός το καθοριστικού ρόλου της θέσης των καθαρών εισφορών. Απαιτείται ένας κοινός προϋπολογισμός απολύτως ή σε μεγάλο βαθμό ανεξάρτητος των εθνικών προϋπολογισμών. Μόνο πραγματικά ίδιοι πόροι μπορούν να εγγυηθούν την ανεξαρτησία αυτή.

8.3 Η ΕΟΚΕ δηλώνει ότι η αυτονομία του κοινοτικού προϋπολογισμού μπορεί να διασφαλιστεί μόνο με ένα σύστημα ιδίων πόρων που βασίζεται είτε σε κοινές πολιτικές, είτε σε πραγματικά ίδιους κοινοτικούς πόρους, για παράδειγμα, ένα κοινοτικό φόρο, ή ένα συνδυασμό των δύο. Όσον αφορά το μέλλον της Ένωσης, η πλέον κατάλληλη λύση για την κοινοτική μέθοδο θα μπορούσε να είναι η προσφυγή σε κοινές πολιτικές που δημιουργούν πόρους.

8.4 Εξάλλου, και παρά την έντονη αντίθεση που προκαλεί ο κοινοτικός φόρος η οποία οφείλεται στην αρχή της δημοσιονομικής κυριαρχίας, η ΕΟΚΕ κρίνει ότι η επίτευξη κοινών στόχων απαιτεί την δημιουργία ιδίων πόρων για την αντικατάσταση των εισφορών που βασίζονται στο ΑΕγχΕ.

8.5 Κατά την προσαρμογή του συστήματος των ιδίων πόρων, πρέπει να τηρηθούν οι αρχές της διαφάνειας, της αποτελεσματικότητας, της ευκαμψίας, και της αναλογικής χρηματοδότησης.

- Αποτελεσματικότητα των πόρων: οι πόροι πρέπει να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στο ύψος του προϋπολογισμού,
- Διαφάνεια και απλότητα: η εισφορά των κρατών μελών στον προϋπολογισμό της Ένωσης πρέπει να είναι εύκολα κατανοητή από τους πολίτες,
- Αποτελεσματικότητα των δαπανών: οι διοικητικές δαπάνες που δημιουργούνται από την εισπραξη δεν πρέπει να είναι δυσανάλογα υψηλές προς το ποσό των πόρων,
- Ισότητα των ακαθάριστων εισφορών: τα βάρη πρέπει να κατανέμονται δίκαια μεταξύ των κρατών μελών λαμβανομένης υπόψη της πραγματικής κατάστασης των πολιτών.

Βρυξέλλες, 5 Ιουλίου 2006

Η Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Anne-Marie SIGMUND